

**UCHWAŁA NR IV/38/1/2013
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

z dnia 1 lipca 2013 r.

**w sprawie
przyjęcia oświadczenia dotyczącego uczczenia
165. rocznicy śmierci Karola Goduli**

Na podstawie art. 18 pkt 20
ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa
(tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 596)
w związku z § 18 a ust. 2 pkt 4
Statutu Województwa Śląskiego
(Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 26 z 2001 roku, poz. 657 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Śląskiego
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się oświadczenie dotyczące uczczenia 165. rocznicy śmierci Karola Goduli, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Sejmiku
Województwa Śląskiego**

Andrzej Gościniak

Oświadczenie dotyczące uczczenia 165. rocznicy śmierci Karola Goduli

Karol Godula (Godulla) urodził się 8 listopada 1781 roku w Makoszowach, obecnie dzielnica Zabrze. Jego rodzice Józef i Franciszka z domu Hanisz pochodzili z Gaszowic, mieli pięcioro dzieci, posiadali gospodarstwo rolne a ojciec pełnił funkcję leśniczego. Karol do 1792 roku uczęszczał do szkoły ludowej w Przyszowicach, następnie w 1793 roku, ze względu na jego wybitne uzdolnienia, rodzice przenieśli go do gimnazjum przy klasztorze cystersów w Rudach Raciborskich. Od 1798 roku uczył się w liceum w Opawie.

W 1801 roku Karol Godula rozpoczął pracę u hrabiego Karola Franciszka Ballestrema. Szybko dał się poznać jako doskonały organizator i awansował na zarządcę jego majątku. Teraz mógł wreszcie rozwinąć swoje niebywałe zdolności. Przekonał hrabiego Ballestrema aby zainwestował w budowę huty cynku. I tak w 1812 roku rozpoczął budowę huty cynku „Karol” w dzisiejszej Rudzie Śląskiej, w której otrzymał część udziałów. Karol Godula ciągle rozbudowywał przedsiębiorstwo wprowadzając najnowocześniejsze technologie, tak iż huta stała się największym i najnowocześniejszym przedsiębiorstwem tego typu w Europie. Wtedy też otrzymał od hrabiego Ballestrema kolejne udziały w przedsiębiorstwie i rozpoczął działalność gospodarczą na własny rachunek.

Był człowiekiem odważnym i przedsiębiorczym, nie bał się nowych wyzwań oraz rozwiązań innowacyjnych, pokonał wiele przeszkód i utrudnień, między innymi administracyjnych ze strony władz pruskich. Dochody inwestował w zakup przedsiębiorstw oraz w dalszy ich rozwój. Stosunkowo szybko Karol Godula stał się największym przemysłowcem na Górnym Śląsku. Kładł podwaliny pod cały górnośląski przemysł. Był również pionierem przeobrażeń industrialnych w Europie.

Jego ogromną fortunę szacowano na kilka milionów talarów. Na ów majątek składało się: 19 kopalń galmanu, 40 kopalń węgla kamiennego oraz 3 huty cynku, w tym największa i najnowocześniejsza w Europie huta cynku „Karol”.

Pierwszą kopalnię „Maria” zbudował w 1823 roku w Miechowicach. Kopalnia zajmowała się wydobywaniem galmanu. Zagospodarował nieckę węglową Rudy, Bytomia i Zabrze. Zakupił wielkie posiadłości ziemskie: Orzegów, Szombierki, Bobrek i Bujaków. Budował i kupował kopalnie galmanu, węgla a także huty. Stworzył w ten sposób ogromne imperium gospodarcze, a sam był nazywany „królem cynku” oraz „królem węgla i stali”.

Godula należał do pierwszych przedsiębiorców, który budował domy mieszkalne dla swoich pracowników w ramach tzw. budownictwa patronackiego. Ponadto wprowadził dla robotników bezpłatną opiekę lekarską. Był jedynym przemysłowcem na Górnym Śląsku, który w okresie Wiosny Ludów i ówczesnego ekonomicznego krachu, pomimo dużych strat finansowych, nie zamknął żadnego ze swoich zakładów, ani nie zwalniał robotników. W 1847 roku, w czasie epidemii tyfusu głodowego, pomagał przetrwać rodzinom robotników. O tym jak dużym szacunkiem darzył swoich pracowników świadczy fakt, że w swoim testamencie zapisał wszystkim do podziału 50 000 talarów.

Karol Godula zmarł 6 lipca 1848 roku we Wrocławiu. Pochowany został na wrocławskim cmentarzu św. Wojciecha. Po wybudowaniu przez spadkobierczynię całej fortuny Goduli, Joannę Gryzik, kościoła pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa w Szombierkach, prochy jego zostały przeniesione 2 września 1909 roku i złożone w podziemiach tej świątyni.

Należy przywrócić pamięć o Karolu Goduli, wielkim i szlachetnym Górnoślązaku, który może być wzorem do naśladowania także w naszych czasach. Jego przedsiębiorczość, odwaga w podejmowaniu decyzji, determinacja we wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań, zaowocowała zbudowaniem największego imperium gospodarczego na

Górnym Śląsku i jednego z największych w Europie. Pomimo ogromnego bogactwa był człowiekiem, który żył skromnie, w drewnianej chacie w Rudzie.

Sejmik Województwa Śląskiego składa hołd i wyraża wdzięczność Karolowi Goduli za jego wielki wkład w rozwój gospodarczy i cywilizacyjny Górnego Śląska.